

DOMOLJUB

ŠTEV. 29.

V LJUBLJANI DNE 20 JULIJA 1932

LETO 45

Cena 18 Din za celo leto. Za inozemstvo 60 Din. Posamezna številka 1 Din. V inseratnem delu vsaka drobna vrstica ali nje prostor 10 Din. Izhaja vsako sredo. Spisi in dopisi naj se pošiljajo Uredništvu »Domoljuba«, naročnina, reklamacije in inserati Upravištvu »Domoljuba« v Ljubljani.

Zlatomašnik bod' pozdravljen!

V nedeljo, 24. julija bo pel v ljubljanski stolni cerkvi sv. Nikolaja zlato mašo mož, s čigar imenom je tesno združena zgodovina katoliškega gibanja med Slovenci in predvsem zgodovina našega lista, katerega je jubilej pred 45 leti ustanovil in urejeval.

Gospod prelat Andrej Kalan je slavjenec, kateremu veljajo naše skromne besede. Rojen je bil 2. decembra 1858 leta v Pevnu pri Stari Loki. Gimnazijo in bogoslovje je študiral v Ljubljani, kjer je bil pred 50 leti, 1. 1882 posvečen v duhovnika. Kot kaplan je služboval v Predoslah, Preddvoru, Cerkljah, Preski, Trnovem v Ljubljani in 1. 1896 je postal stolni kanonik v Ljubljani. Kot stolni kanonik je bil enkrat predlagan za stolnega dekana, enkrat pa za stolnega prošta, a ne enega ne drugega imenovanja avstrijska vlada ni hotela potrditi zaradi njegovega političnega delovanja in odločno slovenskega mišljenja. V tem času je postal generalni vikar ljubljanskega škofa in papežev hišni prelat.

Leta 1900 je šel za ravnatelja v Marijanišče, deško sirotišče Vincencijeve družine in od takrat dalje je večino svojih moči posvetil skrbi za vzgojo mladine. Marijanišče je prenovil in povečal in poskrbel za gospodarsko podlago zavoda. Svojim ljubljankom in gojencem je bil pravi oče. Vsi, ki so uživali sadove njegove vzgoje, se spominjajo kot svojega največjega dobrotnika. In teh njegovih gojencev ni malo. Celotno vrsto mož je vzgojil, ki so danes v najrazličnejših poklicih nositelji in širitelji idej, katere jim je znal g. prelat tako mojstersko vcepiti v srce. Tudi dandanes je on, vkljub visokim letom, med svojo ljubljeno mladino še vedno mlad. On dobro ve, da je mladina naša bodočnost! Če bomo to ohranili zvesto Bogu in cerkvi, se nam ni treba ničesar bati, če pa bomo izgubili, bomo izgubili vse.

G. prelat je velik tudi kot književnik in organizator slovenskega katoliškega tiska. Dolga leta je bil on duša »Slovenčevega« uredništva. Tudi »Domoljub« je njegovo delo. V svoji naravnost preroški dalekovidnosti je spoznal, da je slovenskemu kmečkemu in delavskemu ljudstvu treba vodnika, ki bo s tiskano besedo prav učil in svetoval, pred zmotami in varil in nove smernice za bodočnost kazal. Se je se katera, se je ta zamisel g. prelata po-

srečila in rodila obilne sadove. Iz neznanih, skromnih začetkov se je »Domoljub« razvil v teku svojega 45 letnega obstoja v največji slovenski list, ki ga dobite skoro v vsaki slovenski hiši in ki je v okviru možnosti do današnjega dne ostal zvest nalogi, ki mu jo je dal njegov ustanovitelj.

Tudi politik je bil gospod prelat. Bil je občinski svetnik v Ljubljani in deželni poslanec. Po letu 1900 je politiko pustil in se posvetil pisateljevanju in vzgoji mladine. Toda še enkrat ga je sila razmer poklicala na politično bojišče. To je bilo leta 1917, ko je nesrečni razkol v katoliških političnih vrstah grozil uničiti sadove tridesetletnega socialno-političnega dela. Prevzel je v onih težkih časih načelstvo Slov. ljudske stranke in ohranil njeno enotnost. Po prevratu je bil še nekaj časa poverjenik za kmetijstvo, potem se je pa zopet umaknil iz javnega življenja in zaživel samo svojemu domu — Marijanišču.

Pa ne smemo misliti, da je s tem prenehal

njegov vpliv na naše javno življenje. Njegova soba in gostoljubna miza je vedno pričala nešteti obiskov. Vsak, ki v naših vrstah javno deluje in je v dvomih, kaj in kako bi kaj ukrenil, se obrne za svet na g. prelata. In vsakdo dobi pri njem besedo, ki kaže njegovo ogromno poznanje razmer in oseb in neizmerno ljubezen do vsega, kar je slovensko in katoliško.

Kako g. prelat presoja današnje težko življenje, smo videli letošnjo zimo. Gospodarska stiska je tisočem delavcev vzela kos kruha, ki so ga služili zase in za svoje družine. Beda brezposelnih je bila velika. In tedaj je g. prelat odprl vrata Marijanišča tudi te mrežežem. Osnova je s pomočjo dobrih src ljudsko kuhinjo, kjer je vsak dan do 70 brezposelnih dobivalo hrano brezplačno. Tako deluje g. prelat: ne z besedo, ampak z dejanjem.

Kakor je bil slavjenec celo svoje življenje mož dela, tako brez dela ne more živeti tudi sedaj, čeprav ga njegova bolehnost naravnost sili k počitku. Z izredno bistroumnostjo opazuje življenje, ki gre danes s silno brzino svojo pot in vsaka njegova sodba o dogodkih doma in na tujem pokaže moza, ki pozna življenje in svet. Edina njegova zabava je njegov čebelnjak, kjer si rad privoščiti od diha in ob pipi tobaka opazuje vrvenje čebelic, pravih podob svojega življenja.

Gospodu jubilaru želimo v imenu tisočih naših čitateljev še mnogo, mnogo srečnih dni. Ko bo on daroval svojo jubilejno sveto daritev, se bodo ob enem z njegovim povzdignila tudi naša srca k Vsemogočnemu z iskreno zahvalo in željo, da bi naš narod dobil še veliko mož takega kova, kot je g. prelat: da bi se popolnoma žrtvovali za dušni in telesni blagor svojega naroda.

Znani clevelandski škof, Most Rev. Jos. Schrems, je imel nedavno v Columbus, Ohio, jako zanimiv govor, v katerem je med drugim izvajal sledeče o katoliškem tisku: »Katoliško časopisje ne skrbi samo za to, da se širi resnica, ono prevzema tudi odgovornost, da pobija laži, ki jih nasprotni časniki širijo ali vedoma iz zlobnosti, ali nevedoma iz neumnosti. Kolikokrat vidimo, da posvetno časopisje ne prekliče ali popravi svojih laži!

„Čujte, čujte — delili bom!“

Ali so ljudje žudni! Če jim resnico govorim, ne verjamejo, če jih slepariš, bodo pa šli na ta lim, kakor koza na sol. Tako je bilo po mimi z zavarovanjem starih oseb. Vse je hotelo z lahkoto, naenkrat obogateti. Zdaj pa prevarani obžalujejo svojo zmoto in kolnejo tiste, ki so jim obetali zlato valuto brez vsakega dela.

In zdaj se je spet raznesla vabljava beseda: »Delili bom! Prešteli in preračunali bodo učeni gospodje, koliko je denarja po raznih denarnih zavodih; ko bodo ti računi v redu, potem bodo pa denar razdelili med ljudi. Vsi bodo dobili enako vsoto. Zato pa zdaj iz hranilnic ne izplačujejo nobenih velikih svet.«

Ne vem, kdo je vrgeel to izmišljotino med svet. Vem pa, da nekateri sveto verjamejo tej resnici in komaj čakajo, kdaj bo prišel dan delitve.

Marsikdo bi bil take delitve vesel. Jaz tudi. In moji sosede po večini tudi ampak... Poznam moža, ki bi takoj pridobljeni de-

nar izročil hranilnici in poznam moža, ki bi tako lahko prisluženi denar zaupal krčmarjem. In to že prvi dan. Zvečer bi bila že potrebna nova delitev. Vi gotovo tudi poznate take moze. In potem še žene in fanti in dekleta. Veste pa, kakšna dolga vrsta ljudi je med zapravljevalci in med listini, ki morebiti res malo prehujo varčujejo.

Vidite, če le malo premislite vso to stvar z zdravo pametjo, morate spoznati, da je tak delitev naravnost nemogoča. Treba bi bilo zenačiti ne samo denar, ampak tudi človeške značaje in človeške potrebe in še marsikaj drugega.

To pa se ne bo zgodilo nikoli. In če bi se, bi postalo na svetu dolgočasno. Razlika mika.

Pametni bodo mojim besedam verjeli. Ne-spametni se bodo pa hudovali, češ, še deparja nam ne privoščijo. S kapitalisti držijo. Pa vam privoščim cele kupe denarja in še to po vrhu, da bi sleparjem več ne nasedali.

Besede sleparjev so kakor prazne sanje. V sanjah je navadno vse lepo, ko se pa prebudiš, pa spoznaš njih prevaro in goljufijo.

PO SVETU Katoliška cerkev

s Ostra odredba rimskega kardinala. Kardinal-vikar Marchetti Selvaggiani je izdal odredbo, po kateri morajo izginiti iz rimskih cerkva vse umetno izdelane cvetlice. Dovoljeno je samo sveže zelenje in cvetje. Istotako je strogo prepovedano fotografiranje med službo božje tudi ob raznih svečanostih n. pr. ob poroki, prvem sv. obhajilu, sv. birmi itd. Zabranjena je prodaja sveč v poklonitvene svrhe raznim svetnikom. Ta odredba — pravi omenjeni edleek — ima preveč trgovski značaj in gorjenje izrednega števila sveč pred kipi in podobami ne pospešuje čistote v hiši božji. Dim kviri stene in dober zrak. Prepovedana je prodaja sveč v cerkvi in v zakristiji, celo pred cerkvijo, pa tudi v sosednjih hišah, kjer ima odločilno besedo svetno in redovno duhovništvo. Ukaz je stopil v veljavo dne 1. julija 1932.

Italija

s Rano. Za dekana v Komnu je imenovan g. Viktor Koa, župnik v Zabnici pri Trbižu. — Novo sv. mašo je daroval v Dornbergu dne 3. julija g. Viktor Berce. — Na Travniku v Gorici so v cerkvi sv. Ignacija zadonele nove velike orgle. — Otroško kolonijo so odprli te dni v Rihembergu na Vipavskem. Šteje 40 otrok. — V Ložah je v hiši Kristine Nabergoj izbruhnil požar. Zgorela je stanovanjska hiša in tudi gospodarsko poslopje. — 80 letnico svojega rojstva je te dni slovesno praznoval goriški župan Jurij Bombič. — Požar je uničil v Velikem Ubelskem devetim posestnikom vsa poslopja, enemu pa gospodarsko poslopje in hlev.

Bolgarija

s Če nam kapitalistični svet ne bo dal dela... Na železniški progi med Staro Zagoro in Novo Zagoro sta se dne 18. julija razkrteli dve bombi, ko je tam vozil tovorni vlak. Eksplozija ni povzročila ne stvarne škode ne človeških žrtv. Ob progi so našli list papirja

s temle besedilom: »Če nam kapitalistični svet ne bo dal dela, si ga bomo sami našli.« Te, ki so pač na preučinkovili način izrazili pripravljenost za delo, zasleduje sedaj policija, seveda ne zato, da jim nakaže službo, ampak da jih povabi na jetniški rdeč.

Avstrija

s Zakon o kmetijski zbornici. Kmetijsko zbornico, ustanovo, ki je nujno potrebna tudi slovenskim kmetom, so že dobili koroški poljedelci obeh narodnosti. V področje kmetijske zbornice v Celovcu spadajo: kmetijstvo, gozdarstvo, lov, ribarstvo, vrtnarstvo in čebelarstvo. Kmetijska zbornica šteje 24 članov in 3 zastopnike združnih zvez. Vsi zastopniki se volijo v tajni volitvi. Vsak, kdor ima volilno pravico, jo mora izvrševati. Volilno pravico ima vsak, ki ima vsaj 2 ha (4 jobe) polja, travnikov in vrtov ali 20 ha poljubnega sveta (gozda itd.), ali ki vliiva koristi (n. pr. nadarbine) od toliko zemlje (to je: od 2 ha polja, travnikov in vrtov ali 20 ha drugega poljubnega sveta), če kmetijstvo vodi na svoj račun. Isto velja za najemnike. Potem imajo volilno pravico vsi, ki imajo manj kot 2 ha polja, travnikov in vrtov, če od tega več kot na polovico živijo. Voliti smejo dalje vsi oskrbniki veleposestev in strokovni učitelji na kmetijskih šolah ter uradniki kmetijstva. Voljen je lahko vsak, ki ima volilno pravico in je izpolnil 20. leto. Volilna doba traja pet let.

Nemčija

s Vera in volitve. Vsi nemški škofje, zbrani na škofovski konferenci v Fuldi, so izdali proglas na katoličane, naj volijo pri državno-

zborskih volitvah samo tiste poslance, ki s svojim značajem in s svojim dosedanjim nastopom jamčijo za to, da se bodo zavzeli za versko šolo, za krščansko vero in katoliško cerkev. »Varujte se,« sklepa proglas, »raztatorjev in strank, ki niso vredni zaupanja katoliškega ljudstva.« Glas škofov Nemčije, ki je sicer pretežno protestantska, ima polno veljavo za katoličane vsega sveta. V tem ni more biti nobene razprave in nobenega kompromisa.

Češkoslovaška

s To in ono. Zbolel je, ker je jedel strepene gobe, minister dr. Matošek. — Novi trebrni dvajstokronski novci bodo tehtali po 11 gramov. — Veliko pristajališče za letala bo čezjo zgraditi v Nitri na Slovaškem. — 67 profesorov kandidatov je brez službe v češkoslovaški republiki. Mnogi čakajo zaposlitve iz 6. leta. — Tatovi so ukradli 25.000 čeških krun vredno monštranco iz cerkve v Berehovu. — Dva mešana vlaka sta trčila blizu postaje De. mašin. 9 mrtvih; 15 hudo ranjenih in 30 laže ranjenih. — 80 letnico obstoja slavi letos nalka v Telči. — Iz Rusije se je vrnil po 13 letih v. Konice Anton Vymlatil. —

Francija

s Francoski kapitalisti se zanimajo za srednje-evropske železnice. Kakor se slija vesti iz zanesljivih virov, imajo francoski finančniki načrt, da si zajamčijo močan vpliv po celi srednji Evropi. Njih cilj je namreč, da pridejo v njih roke vse srednjeevropske železnice od Baltijskega do Egejskega morja. Obubožane države prosijo Francijo za pomoč, francoski finančniki pa stavijo za dovolitev posojila pogoj, da se jim prepustijo obrat vse državne železnice. S tem bi se deloma posrečilo Franciji izvesti podonavsko spodarsko zvezo, ko bi bile vse države, ki pridejo za njo v poštev, enotno železniško unije — za francoski kapitalistični žep namreč.

Belgija

s Za sovjetsko ureditev države. V Belgiji so se te dni merodajnim gospodom lašje precej zjezili. V mnogih mestih je došlo do hudih spopadov med komunisti in policijo, oziroma vojaštvom. Delavstvo je proglasilo štrajk in nazdravljalo sovjetski ureditvi države. Kakor pišejo, so puč, ki za enkrat ni uspel, vodili francoski komunisti. Položaj vladajočih krogov so rešili socialni demokratje, ki so vzeli odločno protikomunistično smer. Venot pa revolucionarno vrvenje in valovanje v Belgiji še ni končano. Zadnja poročila vedo, da so se pridružile komunističnemu sklope gleda nadaljevanja stavke, sedaj tudi socialistične delavske zveze. Proletariat jeklarske in kovinske industrije se opasno giblje. Rudarji v premogovnikih kažejo razpoloženje, da se pridružijo stavkovnemu pokretu.

Španija

s Katalenija je dobila široko avtonomijo. Madridska zbornica je s 185 glasovi proti 7 sprejela zakon, s katerim se ustanavlja katalonska deželna vlada in se ji dodeljuje delokrog države v vseh zadevah, ki se tičejo prometa, rudarstva, kmetijstva, gozdarstva, vinogradništva, pristaniške službe, socialne politike in zdravstva, združništva in zavzo-

LETNE NOVOSTI

za plašče (manteljne) in za tenške ter moške obleke v veliki izbiri — Znano največja izbira najnovejših svilnatih rut in šerp — So priporočila tudi za nakup drugih potrebščin

JANKO ČEŠNIK

Lingarjeva LJUBLJANA Stritarjeva

vanja, ribarstva, lova, vodnega prava, tiska, društvenega zakona, šole in kulture, socializacije in industrije, zasebnega zrakoplovstva, radia ter pošte in telefona v krajevnem obsegu.

Siam

s Ustave imajo. Država Siam leži na južnem koncu Indije in meji na francoske in angleške kolonije. Meri nad 500.000 km² in je torej dvakrat večja od Jugoslavije. Ima nekaj nad 10 milijonov prebivalcev mongolskega plemena ter nekaj Kitajcev in Malačcev. Ljudstvo je večinoma budistične vere. Glavno mesto Bangkok šteje nad 600.000 prebivalcev. Siam prideluje v glavnem riž in sicer letno do 5 milijonov ton. Živinoreja je zelo slabo razvita, zakaj budisti ne jedo mesa. V tej državi je vladal do zadnjih dni kralj Prajadhipok samovoljno, absolutistično. Vsa važnejša mesta v državni upravi in vojski so bila dostopna le raznim kraljevskim princem in podobnim neredko ne preveč brihtnim osebam. Ljudje so dolgo let potrpežljivo prenašali zapostavljanje narodove volje. Ko pa je prodrla tudi v Siam evropska naobrazba in zavzela mesto, ki ji gre, je kraljevi samovolji odklenkalo. Nekega dne je siamski kralj Prajadhipok odšel na letovišče. Nezadovoljneži vzajemno z armado so med tem razne prince kot falce zaprli, kralju pa pisali: Zdaj pa, kakor hočeš, tako ali tako... In Prajadhipok se je udal in narod, ki se ga je bil že precej navočel, mu zopet poje hosana.

Drobne novice

Zaupnico je izrekla večina francoskega parlamenta ministrskemu predsedniku Herriotu.

Volilni boji v Nemčiji se vrši v znamenju dnevnih krvavih spopadov med socialisti in hitlerjevci.

Revolucija v Peruu se je končala brez uspeha za ustaše.

Romunija ne dobi posejila poroča časopisje.

En milijon brezposelnih je na Japonskem.

Angleški parlament je odgaden do 27. oktobra.

Nevarne oblake preganjajo na Bavarskem z močnimi raketami. Z učinki so zadovoljni.

Večje množine surovega masla boče kupiti Češkoslovaška v Rusiji in na Danskem.

Iz zapora je pobegnil v bolgarskem Vidinu bivši tajnik komunistične stranke Miladin Stojanov.

Vsi potniki na vlakih in ladjah (nemški državljani) bodo lahko volili v parlament 31. julija, ako bodo predložili predpisano legitimacijo.

1600 ton petroleja proizvaja dnevno poljska republika.

Strahovita kolera divja v pokrajini Šansi na Kitajskem.

Stroje za razne nove tovarne bo dala Turčiji Italija.

Brezposelnostne podpore je uvedla Amerika. Zopet bližajoče se volitve!

Za dve milijardi benov izda francoska vlada. Težki finančni položaj je izpraznil državno blagajno.

Nista se pobotali Angleška in Iraka; zadnja hoče biti popolnoma svobodna.

V Londonu je umrl 74 letni feldmaršal Plumer, eden najodličnejših britanskih vojskovodij.

**ČISTO
PERILO V
OMARI**

**JE VESELJE
GOSPODINJE!**

Prizadevajte si da bo Vaše perilo vedno čisto in sveže. Pazite na to, da bodo Vaši otroci redni in negovani. Tedaj bo zdravje in veselje krasilo Vaš dom. Da to dosežete potrebujete predvsem dobro milo, a to je že 80 let poznano

SCHICHTOVO MILO

ZNAMKE JELEN

Požar higijskega paviljona na velesejmu.

Pri državnozbornih volitvah v Romuniji je zmagala kmetijska stranka.

Krvavi volilni boj divja v Nemčiji naprej. Da je dobila posejilo, se je morala Avstrija slovesno odreči prikloptvi k Nemčiji.

Vse imetje okrog 100 milijonov je zapustil državni umrli bivši portugalski kralj Manuel. Je pokazal dejansko ljubezen do domovine, čeprav ga je izgnala.

Huda vročina je zaviadala po vsej Evropi. Toplote od 30 do 37 stopinj.

Prepovedan je uvoz jaje in moke v Avstrijo.

100 ljudi umre na dan zadnji čas od pika strupenih kač v Indiji.

Z avroplanom je strmoglavil na tla in se do smrti potil znani češki veleindustriec s čevlji Tomaž Bata.

KAJ JE NOVEGA

Osebnosti

d Nadškof dr. Bauer biva na oddihu v novotvorjenem letovišču g. barona Friderika Borna pri Sv. Ani nad Tržičem. Tam ostane predvidoma do konca julija.

V Karmelu na Seli pri Ljubljani sta se mudila 14. julija zagrebški nadškof dr. Ante Bauer in naš knezoškof dr. Gregorij Rožman.

d Poveljstvo mariborske orožniške čete je prevzel major Svetozar Gerovac iz Varaždina.

d Odlikovani jetačarji. Z zlato kolajno je odlikovan za marljivo službo Bajde Martin, nadzornik sodnega zapora v Mariboru. — S srebrno kolajno: Potokar Avgust, Leben Andrej, Piculin Josip, vsi stražniki sodnih zaporov v Ljubljani; Klenovšek Janez, zvaničnik-jetačar v sodnem zaporu v Mariboru.

d Na oddih je odšel dravski ban g. dr. Drago Marušič.

Domače novice

d Cena letošnjemu krompirju na ljubljanskem trgu je padla na 1.50 Din za kg. Kaj bo žele jeseni!

d Gradbena sezona bi bila letos zelo živahna, ako bi ne bilo denarne krize. V Ljubljani je mnogo dobre volje za zidanje in kar navaljujejo na gradbene podjetnike ter jim nudijo kot plačilo svoje hranilne knjižice. Toda z 200 dinarji, ki jih dobi podjetnik tedensko na knjižico, je nemogoče začeti z gradbo. Posledica je še vedno pomanjkanje stanovanj, zlasti po mestih, in pa silna brezposelnost delavstva gradbene stroke.

d Nad 2000 avstrijskih šrapnelov so našli oni dan v strugi Pišence pri Kranjski gori. Zaradi varnosti je bila postavljena vojaška straža. Zdej jih vojak razstreljujejo.

d Za dva dinarja so zvišali cene mesu mesarji v Kranju. Tudi gostilničarjem je okrajšanje dovolilo primerno zvišane cene pri jedilih in pijačah. Zdej bi morale biti plače raznih uslužbencev za 20 odstotkov višje.

d Kolonijo lesenih hišic dobi Maribor. Stavbni stroški lesene vile so preračunani na 30 do 50 tisoč Din.

d Vsako nedeljo v juliju bo sv. maša ob 8 zjutraj na Kredarici. Redna služba božja ob nedeljah je dalje na Kofcah in sicer ob 10.

d Trboveljska premogokopna družba je dobila od prometnega ministrstva kredit za nabavo premoga v višini 8 milijonov dinarjev.

d 10.000 kub. metrov gruča so se izvozili iz Ljubljane, ki jo poglobljajo.

d Važna sprememba glede ameriškega državljanstva. Do sedaj so osebe, rojene v Združenih državah Amerike, bile toliko časa ameriški državljanji, dokler niso prisegli zvestobe kakoli drugi državi, in jim je bilo dopotovanje v Ameriko vedno prosto. Sedaj je do-

spelo iz Newyorka telegrafsko sporočilo, da so oblasti v Zd. državah Amerike odločile, da otroci, rojeni v Zd. državah Amerike izgube ameriško državljanstvo, ako njihov oče dobi državljanstvo kake druge države za časa mladoletnosti otrok in ako otroci žive skupaj z očetom. Iz tega sledi, da oseb, rojenih v Zd. državah Amerike, ki živijo v naši državi, odslej ni več smatrali za ameriške državljanje, ako ni tudi njih oče ameriški državljan in da potemtakem nimajo pravice do ameriškega potnega lista in nikakršne prednosti za dopotovanje v Zd. države Amerike.

d Okoli 150 milijonov dinarjev izplača vsako leto na plačah in mezdah tekstilna industrija (tovarne za blago) v Dravski banovini.

d 25 letnico svojega obstoja je praznovala 3. julija Zadruga pekov v Mariboru. Uradnemu delu proslave je sledila pojedina. Koliko revežev so nasitili ta dan gg. mariborski peki, nam ni znano.

d Letalo, ki vrši promet med Dunajem in Belgradom in ki pripada avstrijski letalski prometni družbi, se je moralo zaradi nevihte spustiti pri avstrijskem Schwarzbergu na lla. V letalu sta bila dva potnika, ki sta prav tako kakor pilot ostala nepoškodovana.

PLANINKA ČAJ

Bahovec čisti in osvežuje kri in s tem obnavlja cel organizem. Zavitek D.n 20 — v apotekah.

d »Karitas«. Vsi, ki ste rojeni leta 1858, 1863, 1868, 1873, 1878, 1883, 1888, 1893, 1898, 1903, 1908, 1913, 1918, pristopite v »Karitas« še v letu 1932. Če se namreč zavarujete leta 1933, boste zavarovani pri istem prispevku za znatno manjši znesek. Pojasnila: Krajevni zastopniki, župni uradi in Vzajemna zavarovalnica oddelek »Karitas«, Ljubljana.

d V 14 učnih prostorih je nameščeno 28 razredov na realni gimnaziji v Mariboru.

d Hude nevihte so bile v nedeljo 10. julija po raznih krajih Slovenije. Divjala je strela in je po več krajih vžgala. Ponekod je padala tudi toča in je napravila občutno škodo.

d Jeklene zvonove, ki so bili doslej na Brezjah, dobi nova cerkev sv. Frančiška v Šiški pri Ljubljani.

d Meso od pitanih volov in sicer I. vrste kg 10 Din, II. vrste kg 8 Din, prvovrstno telečino I. vrste kg 10 Din, II. vrste kg 8 Din prodaja g. I. Müller, stojnica pri Zmajskem mostu v Ljubljani.

Med brati Hrvati

d Klasični oddelki se zopet uvedejo pri šibeniški realni gimnaziji, je odredil prosvetni minister.

d Nove mošeje (turške molitnice) bodo sezidali v Čapljini, v Zagrebu in v Dubrovniku.

d Zagrebški pekovski pomočniki so na velikem zborovanju zahtevali, da se ukine

dr. Ivan Oblak

Zobozdravnik specialist
ne ordinira do 22. avgusta.

nočno delo. Obenem so poudarjali, da mnogi pekarni ne odgovarjajo zdravstvenim predpisom. Če bi bili protestirali proti se vedno pritrinanim cenam kruha, bi bili storili veliko dobro delo.

d Ječmen v Slaveniji ni obrodil tako, kakor so pričakovali. Na pšenici se je pojavila rdeča rja. Koruza pa dobro kaže.

d 300 ameriških isletnikov se je le do ogledalo Split in njega znamenitosti.

d 70 obtožencev sedi te dni pred velikim senatom bihaškega okrožnega sodišča. Ob velikih volitev narodnih poslancev v november 1931 so preprečili volitve in do smrti prepleli člana volilne komisije. O izidu razprave bo mo še poročali.

d Ko je skozi okno opazovala otroke. Oj terek zvečer je divjala po južni Bački toliko nevihta. V koloniji Sirig je med nevihto gledala skozi okno žena kmeta Petra Smiljanoviča in opazovala otroke, ki so se nedaleč od hiše igrali. V tem hipu je strela udarila v okno in ubila ženo. Zanimivo je, da se drugim domnim, ki so bili v sobi, ni ničesar zgodilo.

d 20.000 Din za nadškofijsko gimnazijo v Travniku je dala zagrebška mestna občina.

d Pri otoku Visu se je potopil grški parnik »Mihail Marice«. Parnik, ki obsega 3000 ton, je bil natovoren s premogom. Ker je dala megle, se je ladja zaletela v neko skalo pred rto Brusnik in je dobila ogromno obprtino. Posadka se je pravočasno rešila.

d Brez možganov. V banjaški bolnišnici je prišlo na svet mrtvo dete. Zdravniki ugotovili, da je novorojenček sicer običajno razvit, le možganov nima.

d Spominsko plečje kralju Tomislavu so odkrili ono nedeljo v Virovitici v Hrvatskem domu z velikimi narodnimi slovesnostmi.

d 6000 ljudi se je udeležilo evharističnega kongresa, ki se je vršil 10. julija v Tjesnu pri Šibeniku.

d Če se sosedje sevrailijo. Duga Resa v Hrvatskem je te dni doživela dva krvava spopada med sosedmi. Ze dalj časa sta živel medsebojni mirni sosedo Niko Grgurić in Tomo Tuškan, največ radi tega, ker sta obena tudi mejaša. Te dni sta se sprla na polju in med prepirom je Niko vrgel Tomu v glavo oster kamen ter mu tako razbil glavo, da so morali Toma prepeljati v bolnišnico. — Kmeti Frketića pa je te dni počakal v zasedi njegov sosed Magličić. Ko je Frketić peljal skozi gozd drva, je naenkrat štirikrat zapored pošlo. Strel pa so zgrešili svoj cilj. En strel je zadel Frketičevega konja v željust. Konj se je streljanja tako ustrašil, da so zdrveli po klanec navzdol, kar je Frketića rešilo.

d »Franz-Josef« grenčica olajšuje, da pridejo hranilne snovi v kri.

Iz naše prestolice

d Vse obmejne postaje za uvoz živine iz Romunije v Jugoslavijo so odprte. Zaprti je edino še postaja Velika Kikinda.

d Jugoslovansko časopisje. V 90 krajih naše države izhaja 976 časopisov v osmih jezikih. Največ listov je v savski banovini (280), najmanj v vrbaški banovini (6). Ker šteje Jugoslavija po zadnjem ljudskem štetju 13 milijonov 930.918 prebivalcev, pride en časopis na 14.275 duš. Največji jugoslovanski dnevnik so »Politika«, »Pravda« in »Vremec« v Bel-

Pri slabosti

par kapljice Fellerjevega bolečine pomirjujočega blagodišečega Elzailuida na sladkorju ali v mleku, je še zmeraj pomagalo. To varuje tudi pred krči, kašljem, hripavostjo itd. Poskusna steklenica 6 Din, dvojna steklenica 9 Din povsod. Po pošti 9 poskusnih ali 6 dvojnih ali 2 veliki specialni steklenici 62 Din brez daljnjih stroškov pri lekarnarju Feller, Stubica Donja, Elzatr 16. Savska.

gradu, »Novostic, »Jutrani list in »Obzorje v Zagrebu, »Slovenec in »Jutro v Ljubljani, madjarski dnevnik »Naploc v Subotici, in nemški dnevnik »Deutsches Volksblatt v Novem Sadu. Jugoslovanske narodne manjšine, ki štejejo 1,165.400 duš, imajo 79 časopisov. Nemška manjšina v Jugoslaviji izdaja 41 listov raznih vrst.

d 70 konkurzov je bilo razglašanih v juniju v vsej Jugoslaviji.

d Izvoz vina iz Jugoslavije je s prenehanjem izvozne nagrade, ki je bila razveljavljena 2. aprila t. l., močno padel. V mesecih januar—marec je znašal mesečni izvoz še 150 do 200 vagonov, v aprilu le še 84 in v maju 26 vagonov in pol.

d Podpore za brezposelne. Minister za socialno politiko in narodno zdravje je izdal v zvezi z uredbo o organizaciji posredovanja dela naredbo o nekaterih izpremembah te naredbe. Med drugim določa, da smejo šefi javnih delovnih borz podeliti vsakemu brezposelnemu delavcu največ dvakrat v proračunskem letu podpora po Din 150 do skupne višine Din 800 in prav tako vsakemu nepriskrbljenemu otroku, a največ do 5 otrok, po Din 30, do najvišjega skupnega zneska 500 Din na leto. Prav tako se smejo denarne potne podpore dovoliti brezposelnemu delavcu največ dvakrat na leto.

— Pri žolčnih in boleznih na jetrih, žolčnem kamnu in zlatenici urejuje prebavo naravna »Franz-Josef« grenčica na naravnost najpopolnejši način. Klinična izkustva potrjujejo, da je povsem učinkovito domače zdravljenje s »Franz-Josef« vodo, če se jemlje zjutraj na tešče, pomešana z malo tople vode. »Franz-Josef« grenčica se dobiva v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

d Nad 20 milijonov Din bo stala nova pravoslavna cerkev v Belgradu. Imela bo 66 metrov visok zvonik.

d Štiri cerkvice ima 30.000 katoličanov v Belgradu. V stolnem mestu sta poleg štirih pravoslavnih molitnic še dve židovski, ena turška in ena budistična cerkev.

Nesreče

d Strela na velesejmu v Ljubljani. V ponedeljek je med grozno nevihto strela zažgala na ljubljanskem velesejmu paviljon, v katerem je nahajala stalna higijska razstava. V labirintu je bil na mestu stavbe le še kup pepela. Gasilec se je posretilo požar omejiti v poliko, da se na razširil še na sosednje zgradbe. Škoda je ogromna, ker so zgoreli vsi dragoceni predmeti razstave in bo treba leta in leta dela, ako bo Higijski zavod hotel to izpolniti nadomestiti.

d Strela je udarila v cerkev v Čakovcu. Brez škode.

d Celo čredo ovac je pobila strela nekega kmetu v Gomirju pri Ogulinu, v Vrbovcu pa je pokončala dve krali.

d Do tal je pogorel mlajši Pavla Kobčeta v Poljaku. Škode okrog 800.000 Din. Neverjetno lažna vest, da mlajši ni bil zavarovan.

d Požar je uničil hišo in gospodarsko poljeje z vsemi premičninami posestniku in postilničarju Jožefu Pernatu v Leskovcu pri Tragerskem.

d Pesor na lizolt v bolnišnico so morali odpeljati poldrugo leto starega Dovjakovega otroka, od Sv. Ane. Doma je našel steklenico

Bakterije žive v prahu!

Radi tega ne boste kupili Vašega pudra za obraz nikoli iz odprtega soda, ker bi bilo to nehigijenično. Ravno tako nehigijenične so zaprašene milne luske. Te prenašajo prah in bakterije v perilo in spravljajo v nevarnost Vašo kožo. Higijenični ovoj Luxa Vas varuje od tega, ker daje poroštvo, da so nežne milne luske res čiste in da ostanejo čiste.

se ne prodaja nikoli odprt, temveč vedno samo v poznanem modrem ovoju

LxJ 1-32

za pranje volne in svile

lizola in si ga je privoščil, seveda ne s samomorilnim namenom.

d Dve krásni kravi pinegavske pasme je povozil vlak na železniškem prehodu v Frankoveh posestniku Ivanu Kečku iz Loperšič. Keček se je komaj rešil v zadnjem trenutku.

d Ker mu je čevlji ožulil nogo. Za zastrupljenjem krvi je umrl sin dinarice Oton Sardoner iz Levea pri Celju. Fantu je pred dnevi ožulil čevlji nogo, a ker se niso za to dovolj brigali, je nastopilo zastrupljenje krvi.

d Tudi s pepelom ni šale. Iz Ruš so pripeljali v mariborsko bolnišnico 6 letnega sinčka mizarskega mojstra g. Robiča. Fant se je hudo obžgal na nogah, ko je bosopet padel v vroč pepel.

d Mrtvega so potegnili iz Save niže Hrastnika 66 letnega Kranjca Jerneja, hlapca pri Bauerhaimu.

d Gad je pletil nekje nad Kamnikom 50 letnega učitelja g. Srečka Borštnika. Zdravi se v bolnišnici.

d Barne nezgode. Ključnico si je zlomil 31 letni Jakob Šerjak, tesarski pomočnik v Ljubljani. Neki kolesar se je zaletel vanj. — S kolesom se je zaletel na cesti v tovorni voz in zadobil hude poškodbe v prsnem košu ter si polomil nekaj rebrov 28 letni delavec Avgust Zohar iz Maribora. — Valjač konj je nevarno poškodoval glavo 9 letnemu Francu Preglu s Hočnega Pohorja. — S ščetine je padla in si

zlomila nogo v kolku 10 letna Ana Strimpfl, hči posestnika v Kočevju. — Ko je padel s kolesa, si je zlomil nogo kovaški mojster Leopold Uršič iz Luč pri Višnji gori. — Z voza je omahnila in si zlomila desno roko delavka Roza Zirovnik iz Zupuz pri St. Vidu. — Doma je padel in si zlomil levo nogo kotlar Ivan Jukan iz Škofje Loke. — V Ribnem pod Kumom si je pri delu zlomil levo roko delavec Lovro Strniša. — Cirkularka je ranila na trebuhu in prizadejala notranje poškodbe žagarju Martinu Stancerju na Putrbofu pri Trzinu. — Ko se je spodtaknil ob korenino, si je precej poškodoval obraz in levo oko železniški čuvaj Ivan Škrbec iz Dola pri Borovnici. — Po nesreči je zadela kosa posestnikovo hčerko Albino Vehovarjevo iz Nezbič pri celjskem Šmarju in jo hudo poškodovala. — Gad je pletil v roko 76 letno posestnico Ano Pušnikovo iz St. Ruperta nad Laškem. Zdravniki v celjski bolnišnici so prizadeali rešiti življenje. Ključnico je zlomil neki možki z udarcem namernikovemu sinu Selicu Francu v Celju. — Težko kolo je padlo na nogo in zmečkalo stopalo brezposelnemu delavcu Alojziju Sinkovcu iz Celja. — Ko je padel s skednja, je poškodoval Ivan Urabič, sinu posestnika v Skornem pri Sošanju. Fant se je jadra vrnil od vojakov. — Nevarne opeklino po vsem telesu je dobil pri izvrševanju svoje službe tovarniški inženjer g. Frings v Sošanju.

Tomaz Bača junior, 19 let stari sin tragično umrlega kralja čevljev Bače, ki je zapustil vse ogromno premoženje svojemu edincu.

Na desni:

Državni pravdnik dr. P. Clär iz Marienwerderja v Nemčiji, ki se je v 60. letu starosti odpovedal svojemu poklicu, začel študirati bogoslovje in pel sedaj po večletnem študiju pred kratkim novo mašo

Predsedniški kandidat Roosevelt na volivnih shodih. Franklin Roosevelt, new-yorški guverner in demokratski kandidat za predsednika Združenih držav se je spustil v volivno bojo v indijanski bojni obleki. Najbrže pričakuje, da bo pridobil na ta način mnogo volilcev.

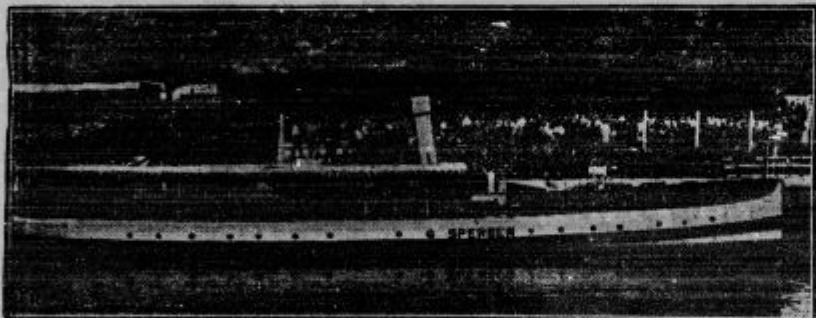

Pred sodiščem. — Torej priznate, da ste svoji ljubici izpulili šop las? — Priznam, gospod sodnik, toda izpulil sem jih samo zato, da bi jih nosil v medaljonu.

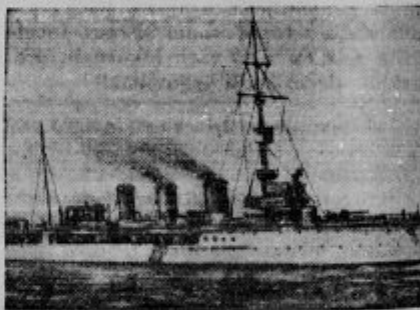
Višek lakomnosti: »Moj sosed je največji lakomež, kar sem jih kdaj videl. Če je na kolodvoru velik naval na blagajne, se postavi vedno tja, kjer čaka največ ljudi, da ima denar še dolgo v žepu.«

Cepljenje proti koleri. Ker so se na Japonskem v glavnem mestu Tokiu odkrili nekateri slučaj kolere, se je moralo da se prebivalstvo cepi proti koleri. Ker ni bilo zadosti prostora v bolnišnicah, so zdravniki cepili kar po cestah.

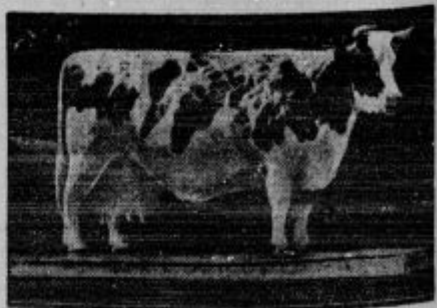
Parnik, kateremu je v nedeljo dopoldne v Berlinu eksplodiral kotel. Parnik je star 33 let in po eksploziji je umrlo že 7 ranjencev, 8 jih pa visi še med življenjem in smrtjo.

Španska križarka se je potopila. Najhitrejša španska križarka »Blas de Lezo« je zadela ob rtiču Finisterra ob pečine in se potopila. Od moštva so se vsi srečno rešili. Parnik, ki je prihitel na pomoč, je celo srečno potegnil križarko s pečine, tako da se je brzojavili, da je rešena, ko se je naenkrat zalela križarka z neverjetno naglico potopljati. V par minutah so že valovi zagrnili križarko. Izguba bo mahoma špansko vojno brodovje hudo zadela, zlasti še zato, ker ladja ni bila stara.

Generalna stavka v Belgiji. Odložna stavka rudarjev se je v Belgiji tako poostрила, da je že proglašena splošna stavka vseh delavcev v Belgiji. Ker se vlada boji da bi prišlo do hudih izgrede, je poslala v vseh ogroženih mestih po cestah okrog oklopne avtomobile s strojnimi, ki bodo, če ne bo šlo drugače, s silo napravili red.

Kravi spomenik — kje drugje seveda, kakor v Ameriki. V mestu Seattle so pred kratkim postavili spomenik kravi, ki je bila najboljša mlekarica. Vse kaže, da 12.000.000 brezposelnih v Ameriki druge Američane prav nič ne briga.

Novi grobovi

d Stanko Banič je umrl. Dne 16. julija je umrl v bolnišnici usmiljenih sester v Zagrebu g. Stanko Banič, duhovnik iz Dalmacije. Bil je član začasnega narodnega predstavništva in v ustavodajni skupščini narodni poslanec. Bil je član Jugoslovanskega kluba. Naj počiva v miru!

V Ljubljani je umrl vseučiliški profesor g. dr. Fran Jesenko. Podlegel je poškodbam, ki jih je dobil pri padcu tik nad izvirom Savice v Bohinju. — V Novi cerkvi pri Vojniku je preminula posestnica ga. Josipina Kranjc. — V Mariboru je odšel v večnost g. Alojzij Rezman, profesor verouka na gimnaziji. — V splošni bolnišnici v Ljubljani je zapustil solzno dolino faktor Blaznikove tiskarne g. Janez Vehar. — V Kranju so zapeli mrtvaški zvoni 73 letni ge. Josipini Pučnik roj. Homan. — V Ljutomeru so položili v gomilo 77 letno go. Elizabeto Zemič. — V Novem mestu je zapel mrtvaški zvon predsedniku novomeškega okrožnega sodišča v p. g. Francu Garzaroliju pl. Thurnbachu. — V Gorici je odšel po večno plačilo idrijski beneficijec g. Franc Oswald. — V Hrašču pri Kranju je umrl 15. julija po daljši bolezn 86 letni g. Franc Zbanič, zlatomašnik in župnik v pokopu.

Razno

d Zaščita države. Državno sodišče za zaščito države je izreklo razsodbo v razpravi proti Andrašu Majtanu in tovarišem zaradi vohunstva v prilog sosednje države Obsojeni so: Andraž Majtan na 8, Jovan Ratkovič tudi na 8 let, Josip Takac na 2, Janoš Bene na 2, Imre Kovač na 4 leta težke ječe, Ivan Sipč na 1 leto robije.

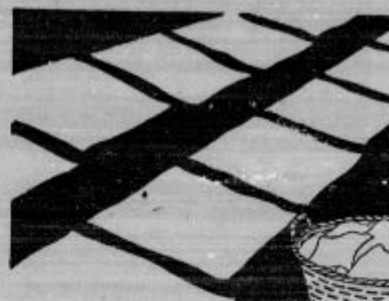
d Prav je naredil — oče namreč. Te dni

je pripeljal na policijsko stražnico v Mariboru neki možakar svojega mladoletnega sina ter ga izročil stražnikom. Oče je doznal, da si je sin prisvojil manjšo vsoto denarja, pa ga je kratkoma aretiraj, sina namreč, ter oddal policiji, da ga kaznuje. Če bi proti vsem tatovom in poneverjalcem nastopali ostro kot v Napoleonovih časih, ko si bil za malenkost obešen ali ustreljen, bi razne blagajne ne bile puste in prazne kot so.

d Pozor na vojaške vaje na Dravi! Od 15. julija do konca oktobra t. l. bodo na Dravi in sicer med obema ptujskima mostoma in 500 metrov od železniškega mostu navzdol vojaške vaje. V tem prostoru je zabranjena vožnja in sicer ob delavnikih od 5.30 do 1.30 in 15 do 19. Straža bo postavljena 1300 m od lesenega mosta navzgor na desnem bregu in bo imela rdeče-belo signalno ploščo. Splavarji in drugi morajo, čim opazijo signalno ploščo, pristati in sicer najmanj v razdalji 300 m navzgor Drave. Od 1. septembra do konca oktobra bodo tudi nočne vaje ter je od 21 do 2 ure v že omenjenem prostoru vsak promet zabranjen. Ob nedeljah se vojaške vaje ne vršijo in je plova prost. Odgovornost za morebitno nesrečo nosi splavar oziroma lastnik plovbe.

d Poziv in prošnja. V noči od 4. na 5. julija je uničil požar znano romarsko cerkev sv. križa na gori Oljki. Nemogoče je, da bi se cerkev restavrirala z sredstvi in prispevki domače župnije. Podpisano cerkveno predstojništvo kakor tudi za to sestavljeni gradbeni odbor, se obrača tem potom z vljudno prošnjo na vse prijatelje za naklonitev prispevka za obnovo cerkve na gori Oljki. Prispevki naj se naslovijo na župni urad Polzela. — **Opozorilo.** Nabirati darove za obnovo po požaru poškodovane cerkve na gori Oljki so upravičene samo osebe, katere se izkažejo s potrdilom

"Belo ko sneg je -perilo!" - kadar je oprano z Gazelo!

TERPENTINOVNO - MILO

GAZELA

pere res lepo belo

župnega urada na Polzeli oziroma od istega urada potrjeno nabiralno polo. Župni urad Polzela.

d Invalidi, vdove, sirote in starši padlih ter umrlih naj se zglase pri svojih krajevnih organizacijah z vsemi listinami radi podatkov, ki jih zbirajo za spremembo invalidskega zakona. Vsak (tudi ako ni član) naj priloži gotovo do 20. tega meseca, posebno pa dotični, ki so odpušteni ali pa nimajo še novih rešitev. Odsotne, bolne in mladoletne naj javijo sorodniki ali znanci.

RAZNO

2500 let stare smuči. Norveški muzej za smuči se je obogatil za zanimiv predmet. Pri izkopavanju v West-Adgirju so našli v nekem močvirju iz čiste smuči, ki jih cenijo strokovnjaki na 2500 let. — Smuči je odkril neki duhovnik. Odkritje je zategadelj zanimivo, ker se je moglo na Norveškem doleteti do 10. stoletja najzgodnejšo uporabo smuči. Domnevalo se je dalje, da so prišle smuči na Norveško čez Finsko iz Sibirije in osrednje Azije. Smuči, ki so jih sedaj našli, so zanimive tudi po svoji obliki ter spominjajo v mnogih ozirih na Telemarkove smuči pred 50 oziroma 60 leti.

50 letna zabavna izdaja. Letos slavi svojo 50 letnico prav prijetna izdaja, brez katere si danes v mnogih krajih ne morejo misliti prave zabave. To je »konfeti«. Po nazivu te zabave bi lahko mislili, da so jo izumili Italijani, kar pa ni res, temveč je ta zabava francoskega izvora. Prišli so pa na to zabavo v neki francoski tiskarni, kjer so izdelovali koledarje, od katerih trga jo list za li-

Sheehan:

31

MOJ NOVI KAPLAN

>Ves dan nisem mogla pozabiti svojega greha, neprestano sem videla pred seboj njen razjeden obraz. Preplašena sem odložila zrcalo. Toda, ko se je zvečerilo in so bili v dvorani vsi veseli, sem slišala, kako so me občudovali, ko sem šla mimo njih, in ta zavest me je popolnoma prevzela. Ko je minulo petje in so se dekleta razdelile v posamezne skupine, okoli katerih so se zbirali tudi drugi ljudje, sem skušala vzbuditi še večjo pozornost. V nekem romanu sem brala, da mora dekle, ki hoče vzbujati pozornost, stati na petah in široko odpreti svoje oči in — Bog mi odpusti — zagrešila sem to neumnost, da bi me mladi fantje še bolj občudovali. Nenadoma sem opazila, da me je opazil oče Letheby in da so mu zagorele oči od jeze. Cutila sem se ponižano in premagano in prosila sem prijateljico, da me spremi proti domu. Vso noč nisem zaspala, tujkin obraz in jezni pogled očeta Lethebyja sta neprestano gledala vame iz teme. Proti jutru me je premagala utrujenost, toda le zato, da sem sanjala strašne sanje.

Umolknila je za hip in jok jo je premagal.

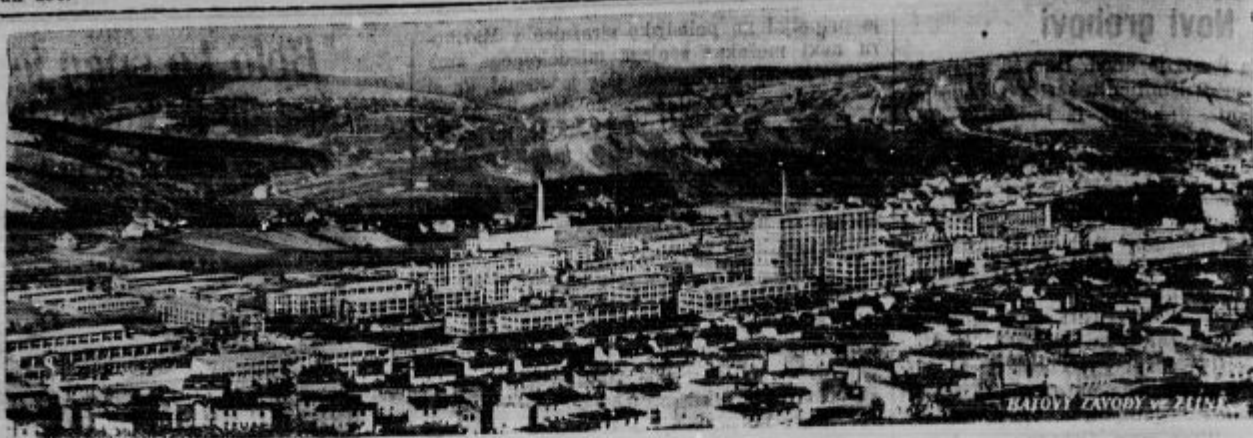
>Dobro, oče, in potem sem vstala bolna in zaskrbljena. Pred zajtrkom sem šla k oltarju Brezmadežne, zmolila tam sveti rožni venec in Jo prosila, naj me ne kaznuje za moj strašni greh. »To so bile le trenutne muhe, nepremišljena razigranost, užaljen ponos in jaz sem še tako mlada,« sem ji govorila in obljubila, da ne bom več brala romanov, pustila prosto rast svojim

lasem in pozabila vse svoje neumnosti. Toda nič ni pomagalo. V obličju Brezmadežne me je plašila poteza, ki je izražala nezadovoljnost in z grozo sem se vedno bolj zavedala, da me čaka nekaj strašnega. Toda, da bo moja kazen tako strašna, tega nisem pričakovala.

Zopet je umolknila in v zadregi cefrala odejo. Pogledal sem na podobo Brezmadežne in zavzdihnil. »Oh, oče, zakaj nas Bog za naše male prestopke tako strašno kaznuje?« je nadaljevala. »Kaj bodo více in kako bo šele v peklu, če moramo že tu prenašati tako strašno kazen. Lotevala se me je misel, da je že vse minulo, in da je moj strah prevelik. Ko sem se neko nedeljo oblačila, da bi šla v cerkev, sem opazila tu na licu malo bradavico. Čisto majhna je bila, kakor majhna bucka, vendar sem se zelo prestrašila. Kaj hudega sicer nisem pričakovala, toda, ker sem tako pazila na svojo lepoto, boste morda razumeli, kako me je to potrla. Dotaknila sem se je s prstom in bradavica je zakrvavela. Ponoči je bradavica še bolj narasla. Uporabljala sem vse, kar mi je prišlo pod roko: med, maslo, zdravila; nič ni pomagalo. Vedno bolj se je večala. Končno sem pisala nekemu londonskemu zdravniku, ki so ga časopisi zelo priporočali in ta mi je poslal neko mazilo —«

>In ni nič pomagalo?« sem jo prekinil.

>Nič, oče. Še preden sem mu pisala, sem porabila za zdravila en funt (200 Din). Uporabljala sem vse, kar so mi nasetovali, toda nič ni pomagalo. Mati mi je rekla, naj se izprehodim, toda nisem je hotela zapustiti. Kakor prej sem šla tudi sedaj vsak dan v šolo in kmalu opazila, da me otroci pazljivo ogledujejo, si nekaj šepetajo in tu in tam sem celo vjela kako besedo. To ni bilo lepo, kaj takega nisem pričakovala od njih. Končno sem ostala doma. Ko sem nekega dne

Pogled na Zlín na Češkem, kjer so ogromne Bafu ve tovarne. Kakor poročamo na drugem mestu, se je Bafa smrtno ponesrečil, ko je padel z letalom, v katerem se je peljal v Švico.

Na levi:

† Prof. Alojzij Rezman, ki je poučeval ve-rouk na gimnaziji v Mariboru, je v starosti 44 let umrl. R. i. p.

Moderna mati. »Res je, da je star, toda zelo bogat je. Pa mu vendar nisi pravila, da ga nimaš rada?«

Hči: »Ne, s tem počakam do poroke.«

★

A.: »Vaša žena je bila včasih zelo nervozna, prepirljiva in sitna. Zdaj pa, kakor je videti, je popolnoma ozdravljena.«

B.: »Da, zdravnik ji je rekel, da so to znaki staranja.«

Bat'a, kralj čevljev, je mrtev. S svojim letalom je hotel potovati v Švico, pa je letalo strmoglavilo z višine 700 metrov na zemljo. Pilot je bil takoj mrtev, tovarnar je pa umrl na posledicah ran, ki jih je dobil pri padcu.

sedela pri vratih, je naenkrat stala pred menoj grozna tujka.

»Za božjo voljo vas prosim, da se me usmilite!«

Tiho sem vstala ter ji prinesla kruha in denarja. Vzela je in mi rekla: »Bog vas obvaruj strašnega trpljenja! Najbrž sta rekli kako prehitro besedo... Bog vas obvaruj!«

Videla sem vso strašno silo božje jeze, ki je padla name, stekla sem v svojo sobo, se zakopala v blazine, jih grizla, trgala in jokala, dokler nisem končno vsa objokana pričela moliti.

»Gospod, odpusti! Ne stori tega! Umakni svojo roko, Gospod!«

In potem sem se obrnila k Brezmadežni in molila molitvico, katero ste me naučili vi, oče: Spomni se, in pristavila: »Ti me ne boš zapustila, mati, ti me ne boš zapustila! Ali nisi rekla, da ne boš nikogar zapustila!«

Toda njen obraz je ostal trd in nepopustljiv. Nobenega upanja ni bilo več.

Utrudilo jo je govorjenje. Da bi ji vzbudil nekoliko upanja, sem jo vprašal: »Ali ni bil zdravnik nikdar pri tebi? Saj ga vendar poznaš in veš, da je dober in prijazen.«

»Da, bil je, oče! Zelo je bil prijazen in tudi nejevoljen. In nekega dne je mater dolgo izpraševal o očetu in dedu in potem ji je omenil nekaj o podedovanosti in o boleznih, ki so nekaterim že v krvi... Ni me ozdravil.«

»Ali se je oče Letheby kaj oglasil?«

»Da! On je bil moja edina tolažba. Dvakrat v tednu je prišel, včasih celo trikrat in z njim je prišla gospodična Campionova, ki pride skoro vsaki dan in mi bere. In pogledajte te vijolice — in zvončke na mizi — ona mi jih je prinesla. Včasih je prišel z njo neki

tuji gospod, se vsedel h postelji, govoril z menoj in me spraševal o Bogu, kaj delam in kaj mislim. Oče Letheby je rekel, da se za tem nekaj skriva, česar pa jaz ne razumem, a da bom nekoč razumela in vedela, da je Bog tako hotel v svoji nedoumljivi ljubezni. Minilo je zadnje upanje, da bi še kedaj ozdravela in prosila sem ga samo še eno: Tvoja volja naj se zgodi. Le včas, kadar se spomnim, kaj vse sem morala trpeti, preneham s to molitvijo.«

»Ali si sedaj mirna?«

»Da, oče, in zelo srečna. Samo radi matere me skrbi, ker se tako strašno muči radi mene. Samo to vem — kar je rekel tudi že oče Letheby, da me je čakalo strašno in hudo trpljenje, ki pa je — Bog bodi zahvaljen — že minulo!«

»Res je tako, otrok! In sedaj mi povej — ali te je oni tuji gospod kedaj prosil, da bi molila zanj?«

»Da, oče! Sprva je bilo težko, toda potem mi je oče Letheby rekel, da moram. Vsak dan sem molila svetli rožni venec. Ko je bil zadnjič tu, je vprašal: »No, Eliza! Sedaj mi odkrito povejte: Ali ste veseli, da vas je zadela ta nesreča?« Molčala sem nekaj minut, potem pa sem pogledala Križanega in rekla: »Da!«

»Ali mislite, da vam bo Bog v nebesih radi tega trpljenja vrnil vašo prejšnjo lepoto v mnogo večji meri?« Tiho sem prikimala: »Da!« Eliza, ali boš molila, mnogo, vztrajno molila zame? In zopet sem rekla: »Da, gospod!« Ves srečen je bil ob odhodu. Toda oče, to so moji prijetni trenutki. Ko sem popolnoma sama, mirno premišlujem, kako se me je Bog poslužil v dosego svojih namenov. Zgodi se Njegova volja. Včasih pa sem slaba in nesrečna in neprestano me muči vprašanje: Zakaj je Bog to dovolil. In nekoč, ko se mi je pogled Brezmadežne dozdeval jezen in hladen, sem ji rekla —

stom. Take koledarje pa je bilo treba preluknjati, da so lahko napetjeli sivi luknjo vrvice, na katero so potem koledarje obešali. Kadar so pa koledarje luknjali, je ležalo po tleh kar na debelo pirnatih drobcev v različnih barvah, ker so tiskali koledarje večinoma na barvasti papir. Lepega dne pa je neki delavec zgrabil pest teh drobcev ter jih vrget v bližnjo delavnico. Drobci so delavki obliščali v laseh in tako okužena je delavka nudila pravi smešen vtis. Ko je postalo prireditelju nekoliko nelagodno, se je prav kmalu razvila živahna bitka s »konfetijem«. Gospodinja je bila ta zabava prav všeč in ko se je on sam udeležil velike plesne zabave v pariški operi, je vzel s seboj tudi pest pisanih papirnatih drobcev in začel na zabavi njimi obmetavati ženski svet. O tem je naslednjega dne govoril ves Pariz in tako je prišlo v modro obmetavanje s konfetijem.

Prvi cilindar. Neki londonski »cliffiri« — kipe oblečen poredni postoj — je nosil l. 1790 prvi cilindar. Čudno pokrivalo je izzvalo v Londonu veliko zanimanje, dobil pa je za svojo predramno votarilo strog opomin. Te

PO DOMOVINI

Kako je pri nas
(Sorica)

Kriza tudi pri nas kaže svojo moč, delavec nimajo zaslužka, kmet ne denarja. Občina je v takem pomanjkanju, da ne more niti občinskim revežem izplačevati reči in ki bi dvajset dinarjev mesečno in to že peti m. sec. še najbolj žalostno pa je, da se tudi v teh težkih časih ne moremo sprizniti, da bi nosili težko skupno. Eden vpije tako, drugi ravno nasprotno, poleg tega pa cvete še denuncijanstvo. — Vino štedimo po gostilniških kletih za boljše tase, uživamo pa dober gorski zrak, katrega nam nudi Vsemogočni v izobilju in ga priporočamo vsem, ki si žele oddiha. — Člani prosv. društva so pridno na delu. Pred kratkim so vprizorili Ks. Meškovo dramo »Matc«, sedaj pa pripravljajo veseligrro na katero smo zelo zadovoljni.

Drobtin

(Zalog in okolica)

Zaloški učenci in učenke so napravili pred dnevi izlet na Smarno goro, kamor je došel tudi Marijin vrtec od Dev. Mar. v Polju. Domači gosp. katehet je daroval pred Marijinim oltarjem sveto mašo, pri kateri so Založani prepevali. — V nedeljo 17. julija je bila v Zg. Kr. blizu blagoslovitev nove motorne brizgalne. Obrede je izvršil ob oblihi udeležbi ljudstva domači g. župnik. — Zdaj pa še to: Gospodje ki imate oblast, zakaj dajete raznim »ringelšpilom«, cirkuzom in podobnim, dovoljenje za tako dolgotrajno bivanje v občini. Cele tedne smo imeli tu komedijo in z njo združeno zapravljanje dragocenega denarja. Znano nam je, da se je 50 do 80 ljudi hkratu peljalo na »ringelšpilac«. Ravnotoliko dinarjev je potegnil vsakih pet minut »ringelšpile« iz proletarskega žepa. Zato merodajne prosimo: Prizanašajte nam za naprej s takimi dobrotami. Če pa že ne morete živeti brez »ringelšpile«, ga pa postavite v budočo v kraj, ki vam je bolj pri srcu kot Zalog in okolica.

V vsako hišo Domoljuba!

daj so pisale »Times«: »Grešnika so pripeljali pred sodnika, kjer se je moral zagovarjati zaradi nesposobnega obnašanja na ulici. Dokazali so mu, da je hodil po ulici s pokrivalom na glavi, ki je bilo narejeno iz avile in je tudi svetilo — kot avila. To pokrivalo je napravilo več ljudi v velikih prab, kar so potrdili tudi županiki. Več žensk je uvidelo, ko so zagledale »Hinder, otroci so pa kričali kot divji.«

Umetno zlato. V angleškem mestu Sheffield so prišli pri poskušajah do srečnega zaključka, da se da izdelovati umetno zlato, ki je po barvi vseskozi podobno pravemu zlatu in ki ga navadni ljudje ne morejo ločiti od pravega zlata. Zmesine v umetnem zlatu so aluminij in baker ter razne kemične primesi. Ker je na na svetu že itak vse umetno, pa bomo imeli zdaj še umetno zlato.

Pri zdravniku. — Kaj vam je? — vpraša zdravnik bolnika. — Glava me boli, v prsih me boče, v grlu me trga, v želodcu me tlačijo, v ušesih mi šumi in v grlu me peče. — Vi imate torej vse in nič vam ne manjka. Lahko greste.

Gasilno društvo

(Smlednik)

Že dolgo se naše društvo pripravlja, da si nabavi motorno brizgalno. Ker pa je dobra motorna brizgalna draga in ni lahko spraviti potrebnega zneska skupaj, se je odbor odločil, da napravi loterijo, katere čisti dobiček bi šel za nabavo motorke. Loterijo nam je ministarstvo dovolilo in se vrši v nedeljo 31. julija ob pol 8 popoldne na običajnem veselničnem prostoru. Opozarjamo okoličane in domačine na dobitke te loterije. Glavni dobitki: 1. kompletna spalnica; 2. mlada breja krava; 3. moško kolo; 4. nov voz brek in še več sto drugih lepih dobitkov. Srečke so samo po 5 dinarjev. Preskrbite si jih pravočasno!

Koncert

(Sneberje—Zadobrava)

V nedeljo dne 31. julija popoldne ob 16 se bo pri nas vršil koncert Ljubljane, pevskega okrožja. Po koncertu bo islotam vrtna veselica, ki bo gostom nudila dobro postržbo. — Saljivih prizorov, raznih kupletov in druge zabave ne bo manjkalo. — Zato vabimo vse prijatelje petja, da posetijo to prireditev.

Napredek našega rojaka v Ameriki

(Adleščič)

so prva fara v škofiji ne samo po abecedi, ampak po tekmah. Ne udeležujemo se sicer kakih športnih tekem, niti tekem v kočnji ne, kakor je ponekod navada, pač pa smo dosegli prvenstvo v čevljarški stroki, čeprav ne ravno mi doma. Naš rojak Rudolf Kozan iz vasi Tribuče, ki je že pred 11 leti odšel v Cleveland, je na čevljarški razstavi v Newyorku nedavno dobil prvo odlikovanje v po-

Zobni atelje v Novem mestu
Dentist FILIP OGRIC
ne ordinira do konca julija t. l.

5.000.000.

Srečke za zgradbo katedrale

dobrodelnega društva sv. Vincencija
v Beogradu se dob: pov od!

Dobitki: 2 x Din 2.500.000, 2 x Din 500.000
10 x Din 100.000, 100 x Din 10.000
Skupni dobiček: Din 8.000.000

Cena srečke: 1/1 1/2 1/4 1/8 1/16 1/32

Zrebanje 31. avgusta 1932

10.000

pravljanju čevljev, kar se Amerikancem zdi ime-nitno. Zakaj dostej niso nosili popravljivih čevljev. Kriza in brezposelnost jih tudi tega uči. — Tako tekmovanje bomo morali tudi doma vedno bolj posnemati, pa v vsem, tudi v krpanju obleke, dokler bo seveda kaj krpati. Če se lotimo pa še tekmovanja v treznosti, bomo postali pa naravnost na-predni.

Nova maša

(Polica pri Višnji gori)

V nedeljo smo imeli novo mašo. Pel jo je g. Vovk. Ob tej priliki smo se spominjali tudi 25. letnice poroke novomašnikovih staršev, ki jo ob-hajajo letos ter srebrne maše tujkinega gospoda župnika. Bog živi!

Pejar

(Dolenja vas pri Cerknici)

V torek 5. julija ob 2 po polnoči je nastal ogenj pri posestnici Frančiški Kovšči št. 51. Zgo-rela je hiša, skedenj in hlev. Posetniku Antonu Intiharju je ogenj vpepelil hišo, skedenj in hlev. Zgorela sta tudi dva prešiča in kokoši in vse go-spodarsko poslopje. Rešiti se ni moglo nič, ker so ljudje trdno spali in požarna bramba ni mogla stopiti takoj v akcijo. Potem pa so gasilci omeili požar, da se ni razširil na sosednja poslopja in obvarovali našo vas večje nevarnosti. Škoda je ve-lika in pogorelci se zanašajo na usmiljena srca za pomoč, da si bodo zopet postavili svoje domove.

stopil v kuhinjo. »Kam bomo vendar prišli, če so že preprosti ljudje postali tako visoki!«

»Prečastiti, nisem vas hotela motiti in mislila sem, da vi to že veste in da vam je povedal oče Letheby.«

»On mi ni tega nikdar omenil. Vse skupaj sta smatrala za veliko skrivnost. Ni čudno. Toda, povejte mi, ali je to trpljenje zelo potrolo?«

»Zelo mirna je, prečastiti, razen včas, kadar se spomni, kaj je vse morala pretrpeti. Nobena stvar je v takem slučaju ne more pomiriti. Neprestano grabi po odeji, se prijemlje za noge, ne izpregovori nobene besede in zameri vsako malenkost. Sedaj je boljše. Zelo je živa in vesela. Za vsako malenkost mi čeblja: »Kakor hočete mamica! ali: »To bo predobro zame, mamica, tako, da si včas skoraj želim, da bi bila bolj redkobesedna. Toda, vse je v božjih rokah. Hvaljeno bodi Njegovo Ime!«

Vračal sem se po cesti proti očetu Lethebyju, potkal in vstopil. Sedel je ravno pri večerji.

»Ne bom vam kvaril teka,« sem rekel in od-klonil povabilo, naj prisedem, vendar vam moram kljub temu povedati, da sem strašno jezen na vas. Morda ste opravičeni, vendar mislim, da ima župnik po vsakem pravu, naj bo že to cerkveno ali naravno, pravico, da ve, kdo je bolan v njegovi župniji ali po-treben pomoči in da kaplan nima pravice, da bi mu to prikrival kot največjo skrivnost. Molččnost je sicer lepa čednost, a tudi tu so gotove meje. Pravkar sem bil pri gospe Moylan in zvedel kot najnovejšo novico to, da je njena hči bolna že skoro dva meseca. Vi ste vedeli za to, pa mi tega niste povedali. Upam, da boste v bodoče puščali seznam bolnikov v zakri-stiji in da ne boste nikogar izpustili Lahko noč!«

»Kaj si rekla?«

»Če bi bil očka Dan tu, bi bil nezadovoljen.«

Ubogi otrok se je smejal tej domisllici.

»Toda, oče, to še ni vse. Razen materi in vam nisem tega nikomur povedala: teči mi je začelo iz nog in zdravnik je govoril o operaciji, ki naj bi se izvršila jutri. Jaz tega ne pustim, očka Dan. Kaj pa vi pravite?«

Prijela je za gumb moje suknje, ga vrtela in me vprašujoče gledala.

»Ne, otrok, dovoli operacijo. Dovolj si že pre-trpela, sedaj pa bodi vesela, če je mogoče napraviti konec temu trpljenju. V teh dneh boš videla kako te ljubita Gospod in Brezmadežna. Ali ne včas, ti goska neumna, da je to znamenje, da si namenjena za ne-besa? Ali se nič več ne spominjaš, kaj si se učila o občestvu svetnikov in kako so tudi svetniki hrepe-neli po trpljenju?«

»Vem, očka Dan!«

»Ali se kedaj spomniš onih svetih žena, ki so bile zaznamovane s svetlimi ranami našega Go-spoda?«

»Seveda, očka Dan!«

»No, in sedaj si se jim tudi ti pridružila. Z Bo-gom! Vsak dan bom prišel malo pogledat. Toda molii molii! Ali boš?«

»Bom, očka Dan! Jutri gotovo zopet pridite!«

* * *

To je bilo sicer vse v redu, vendar sem bil kljub temu nezadovoljen kakor medved, če ima kroglo v glavi.

»Kaj vendar je to, gospa Moylan, da niti svojega župnika ne pokličete niti mu ne sporočite nobene besede o vašem bolnem otroku?« sem rekel, ko sem

Slovenčevi uredniki odgovarjajo dr. Rapetu

Kakor čitamo v »Jutrac« od ponedeljka, dne 18. julija št. 29, je imel gospod minister trgovine in industrije Ivan Mohorič velik govor na Jesenicah.

Takoj za gospodom ministrom je nastopil poslanec narodne skupščine dr. Rapé, ki je, kakor čitamo v istem »Jutrac«, podobno kakor že v Starem trgu pri Ložu ponavljal nečuvne klevete zoper obče znane in spoštovane moze našega javnega življenja, ki so jih napadeni prezirali, kakor to taki nedokazani napadi na gentlemane zaslužijo.

Isto bi storili mi, ako ne bi bil najnovejši nastop dr. Rapeta tako zelo značilen za metode tega gospoda in govornika, da jih moramo javno pribiti. Poslanec narodne skupščine dr. Rapé je namreč, kakor poroča »Jutro«, na Jesenicah med drugim dejal, potem ko je slikal položaj Slovencev v Italiji, tudi tole:

»A »Slovenec« ima drznost objavljati Mussolinijeve proglase Slovincem iz leta 1920 na način, kakor da gre za ponudbo od včera, da bi na ta način še bolj varal naše ljudstvo. Tako delo lahko vrše samo ljudje brez vesti in časti. Ljudje, ki pljujejo na svoje delo pred letom 1918 in danes kriče: Živijo Mussolini! (Fuj! Skandal!)«

Mi smo mislili, da so časi takih političnih metod, kakor se jih poslužuje dr. Rapé, ako je poročilo »Jutrac« resnično, minuli. Žal pa vidimo, da se ponavljajo in sicer v polneirani meri, zakaj še nikoli nismo želi ali brali, da bi se uporabljalo napram političnemu nasprotniku med nami tako orožje, kakor si je to na Jesenicah, zanašajoč se na svojo poslaniško avtoriteto, dovolil dr. Rapé. Naj sodi zdaj poštena javnost!

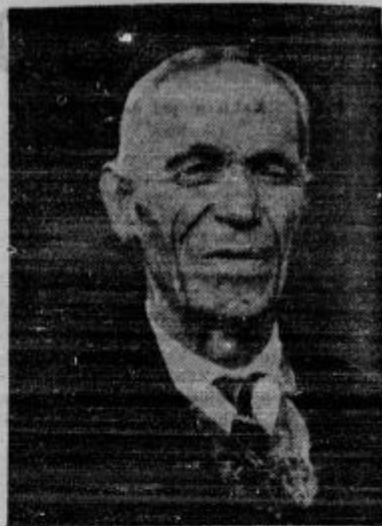
Dne 23. maja t. l. je »Ponedeljski Slovenec«, ki kakor znano, posveča velik del svojih predalov trpljenju primorskih in koroških Slovencev, baš z ozirom na hinavsko pisanje italijanskih listov, ki skušajo v teh težkih časih predstavljati svetu fašistični režim kot nekak vzor-režim svobode in sreče, spomnil na znani proglas, ki ga je bil leta 1918 izdal poveljnik italijanske zasedbene armade Petitti di Roreto, v katerem je ta general primorskim Slovincem obljubljal, da bo Italija varovala vse njihove narodne in kulturne pravice. Temu, zaradi zgodovinskega pomena dobesedno navedenemu proglasu je »Ponedeljski Slovenec« dodal sledeči komentar:

»To je proglas — v izvirniku, ponatisnili smo tudi napake — s katerim se je italijanska armada predstavila Jugoslovanom na Goriškem in Istri. Nalepili so ga po vsej današnji Julijski krajini in da bi bilo res vse ljudstvo deležno veselega oznanila, so proglas raznašali vojaki po hišah. Po Trstu so ga nalepili 18. decembra 1918 in v Gorici je bil objavljen v slovenskem jeziku in to v originalu, ki ste ga pravkar prebrali, na božič. To je bil proglas »velike države svobode«, ki ni bil iskren, pač pa ga je narokovala strahopetnost. Kaj je ostalo od lepih obljub? V imenu svobode je bilo interniranih 35 duhovnikov, zaprtih 23 in pogrnanih čez mejo 108. Izseliti se je moralo 78 redovnikov, 47 klerikov, 56 lajkov, to je skupno 181 ljudi iz 15 samostanov, da ne omenjamo preganjanja civilnega prebivalstva. Bazovica in Pula sta nam dali pet narodnih mučnikov, število konfiniranih je že preseglo 100 in izredno sodišče v Rimu je prisodilo že nad 1000 let ječe Jugoslova-

nom v Italiji. Uničeno je vse kulturno življenje, šola, tisk in prosvetna društva, uničeno vse gospodarsko udejstvovanje Jugoslovanov, banke, Zadrugne zveze in vse zadrugništvo. Okoli 100.000 naših bratov je moralo čez mejo, da si reši življenje in poišče kruha. — Tako je pod Italijo!

Sedaj pa pride poslanec jugoslovanske narodne skupščine dr. Rapé in naredi iz generala Petitti di Roreto Mussolinija, premenja letnico 1918 v 1920 — pozablja, da je Mussolini, ki je prišel na viado v Italiji šele dne 28. oktobra 1922, takrat bil samo poslanec in ni izdajal na Slovence v Primorju nobenih proglašov — ter na tej podlagi zgradi podtikajoč nam zloben namen, kleveto, kakršne se ni predrznil skovati v slovenskem javnem življenju še nihče, čeprav so naše medsebojne borbe bile jako ostre.

Uredništvo »Slovenec«, pribijajoč ta način politične polemike dr. Rapé, bo tako »Jutrac« kakor poslanec Rapé dalo priložnost, da to kleveto dokaže pred pristojnim sodiščem in da ob tej priliki dokaže tudi ostale slične klevete, ki jih na svojih shodih iznaša proti drugim mozem našega javnega življenja, in upamo, da se poslanec dr. Rapé ne bo odtegnil tej priliki ter sam narodno skupščino pozval, da naj ga v svrhu dokaza njegovih nezasihih trditev izroči. Uredniki »Slovenec«.

»Mežnar Tonec, Anton Vrhovšek vrši vestno cerkovniško službo pri sv. Ani v Teharjih že 65 let. Še mnogo let!

Borovnice nabirajo. Slika nam kaže otroke trboveljskih rudarjev, ki bodijo dan za dnem po okoliških gozdovih in nabirajo sladke sadove, kateri bodo tudi nekoliko omilili krizo, ki tare uboge rudarje.

Norvežani so zasedli Grönlandijo. Obalo vzhodne Grönlandije so zasedli Norvežani in tam napravili zasilno postajo. Par šotorov, radio antena in norveška zastava naj bi zadoščali. Danska je pa odpisala ekspedicijo, ki namerava s policijo izgnati vsiljivce.

Priporoča se prvi slovenski zavod

Vzajemna zavarovalnica Ljubljana

v lastni palači ob Miklošičevi in Masarykovi cesti

PODRUŽNICE:

Celje, Palača Ljudske posojilnice, Zagreb, Starčevićev trg 6, Sarajevo, Aleksandrova cesta 101, Split, Ulica XI. puka 22, Beograd, Poincareova 2

Časovne krize med Slovenci in Evharistija

Ni dvoma, da bi mogel več zgodovinar navesti tehtne zgodovinske dokaze, da so tudi naši domači škofje ob posebno težkih časih priporočali svojim vernikom kot rešilno sredstvo zlasti zakrament presv. R. T. — V dokaz tej trditvi naj sledi le par drobcev o prvem ljubljanskem škofu Sigmundu Lambergu, o njegovem najbolj znanem nasledniku Tomažu Hrenu in sodobnem vladiki dr. Gregoriju Rožmanu.

Prvi ljubljanski škof Žiga grof Lamberg (1463—1488) je začel ljubljansko škofijsko stolico v prav žalostnih časih. Leto za letom so prihajali divji Turki v naše kraje in silno pustošili bivšo kranjsko deželo. Leta 1469. so Turki pridrlji tudi v Ljubljano in zažgali stolno cerkev sv. Nikolaja; najgrozoviteje so pa divjali l. 1471. V par mesecih so trikrat prišli na Kranjsko in veliko tisoč ljudi odpeljali s seboj v sužnost. Napadi so se ponavljali več let. Turki so pomorili toliko ljudi, da so zaradi groznega smrada nepokopanih trupel večkrat nastale kužne bolezni. V teh strašnih nadlogah je škof iskal božje pomoči. Goreče je molil in tudi vernike opominjal k molitvi in zaupanju v Boga. Kranjski deželi je bil v onem času pravi angel varuh. Zlasti pa je vabil vernike, naj iščejo pomoči pri Zveličarju v sv. zakramentu. Zato je utrdil in udomačil med Slovenci bratovščino presv. R. T. — In kakor pri stolni cerkvi sv. Nikolaja v Ljubljani, tako najdemo že ob njegovem času evharistične družbe tudi v Kranju, Ribnici in drugod.

Huda duhovna kriza je bila zavladovala med Slovenci zlasti ob času luteranstva. Trije činitelji so razvoj protestantizma posebno pospeševali:

1. Graščaki, ki so bili skoraj izključno samo Nemci ter so se že deloma vsled narodnosti nagibali k protestantizmu, še bolj pa so bili zanj vneti, ker so hrepeli po razširjenju svoje oblasti nad podložniki. »Počasi, a vztrajno in po določenem načrtu so se borili kranjski deželni stanovci za protestantizem in zatirali katoličanstvo. Ni jih vodila verska navdušenost ali vsaj versko prepričanje, temveč sebičnost in vladohlepnost.« (Voditelj, 1902, str. 295.)

2. Dijaki iz slovenskih pokrajin, ki so obiskovali v obilnem številu vseučilišča na Nemškem.

3. Odpadli duhovniki, ki so iz različnih nagibov zapustili katoliško Cerkev ter svoje moči obrnili v razširjanje nove vere.

Slovensko kmetско ljudstvo v svojem jedru ni nikoli maralo za protestantizem; le mesta, gradovi in deloma trgi so mu bili naklonjeni. V njih pa je razkošno vzcvel. Komaj dvajsetina Kranjcev je bila še zvesta katoliški veri. V Ljubljani sami, ki je štela 7000 prebivalcev, je ostalo le še nekaj stotin katoličanov. Posebno se je razvil protestantizem v Radgoni in Brezicah, kjer več let ni bilo katoliške službe. Pa tudi nekatere druge mestne in trške župnije so postale popolnoma luteranske.

V teh žalostnih časih je ohranil našim prednikom sv. vero deveti ljubljanski škof Tomaž Hren (1598—1630), ki je med drugim z ozirom na to, da so protestanti zavrgli češčenje presv. R. T., vnmel vernike prav posebno za ljubezen do tega zakramenta.

Specijalist za zobne in ustne bolezni

Med. univ.

Dr. Francè Logar

Sv. Petra cesta 14, Ljubljana

ne ordinira od 25. julija do 21. avgusta

Priča za to nam je zlasti dejstvo, da je z vso vnmemo začel najslavesneje praznovati procesijo na dan presv. R. T. Že tretje leto svojega škofovanja je mogel Hren procesijo, ki se že par desetletij poprej ni mogla vršiti, obhajati prav svečano. Vsa Ljubljana je bila praznično oblečena, vse ulice v zelenju, vsa okna čedno pogrnjena; na njih so stale podobne in gorele sveče. Topovi so gromeli, petje, godba in zvonovi so poveljevali Zveličarja in udeležilo se je procesije ne le ljudstvo, ampak tudi zastopniki oblasti. Bolniki so jo pa pri oknih gledali in hvalili Boga. Ko pa se je v Ljubljani večina vrnila h katoliški veri, je pa odšel Hren na deželo, kjer je povsod priporočal prav posebno češčenje presv. R. T.

3. In sedanjí vladika ljubljanski, prevzvišeni gospod dr. Gregorij Rožman! V kako težko čudnih časih reže prve brazde na dušno pastirskem polju svoje škofije. Šele bodočnost bo mogla razkriti in pojasniti, s koliko težavami se mu je boriti. A glej! Podobno kot njegovi predniki, ki so zapustili bogate sado ve svoje setve med svojimi verniki, vabi in kliče takoj od prvega začetka vse stanovce — zlasti pa mladino — pred tabernakelj. Kako prepričevalno je zapisal v eni zadnjih številkih svojega škofijskega lista v naredbi, s katero je odredil: Blagoslov z Najsvetejšim po sv. maši ob nedeljah in praznikih in — Vsestranska stiska sedanjih dni ne sme omajati naše žive vere v božjo Previdnost, ki vse vodi, ne sme streti trdnega zaupanja v ljubezen Kristusovo, s katero objema vse duše, odkupljene z njegovo dragoceno krvjo. Nasprotno, utrditi nam mora vero in zaupanje v Kristusa, ki živi med nami v presv. R. T. V tem najsvetejšem zakramentu biva Vsemogočni sam prav sredi naših župnij zato, da lahko vsak čas k njemu pridemo, da nas blagoslavlja in s svojo milostjo spremlja pri vseh delih, pa tudi, da ga mi z vso spoštljivostjo častimo in molimo, kakor ga nevidni angeli molijo in časte. Da bi se verniki te osrečujoče in tolažilive resnice prav živo zavedali, da bi jim presv. R. Telo postalo središče vse pobožnosti, odrejam, da se bo po vsej škofiji enotno postopalo, naj se v vseh župnijah, duhovnijskih in samostanskih cerkvah ter javnih in napol javnih kapelah, v katerih se hrani sv. R. T. in imajo nedeljsko in prazniško službo božjo, po sv. maši ob nedeljah in praznikih izpostavi sveto R. T. in da z Njim vernikom blagoslov...» Kako zelo priporoča in naroča dalje prevzvišeni nadpastir svojim duhovnikom, da naj zlasti mladina čimprej in kolikor največkrat mogoče najde pot k Jezusu, najboljšemu vzgojitelju.

O, če bi hoteli vsi slediti navodilom škofov, koliko tolažbe, pomoči, utehe bi našli v sedanjih večkrat tako grenkih časih! Prst škofov je prst božji, ki nam kaže znova ob hudi krizi pred tabernakelj.

Dr. med. V. Meršol

se je preselil

in ordinira v št. Vidu nad Ljubljano (v vili Dr. Justina) od 2—4 popoldne.

Telefon 23-77

Dopisi

Smrtna kosa
(Valjevo)

Žalostna nesreča je zadela nas slovenske fante, ki služujemo pri 1. bateriji 1. topniškega polka v Valjevu. Smrt nam je ugrabila dragega tovariša Franceta Štrukelj iz Vel. Laš. Dne 12. julija je podlegel težki operaciji, ki mu jo je povzročila angina. Vsi žalujemo za dragim tovarišem in izreklamo domačim globoko sožalje. — S. Klun, F. Gorše, V. Marinka, J. Kožar, K. Kurnik in L. Andolšek.

Nova sv. maša in še kaj
(Boh. Bistrica)

Vesle pa tudi žalostne stvari se gode v naši fari. Prejšnjo nedeljo 10. julija, je po vsej Bohinjski dolini zavladoval prav prazniško razpoloženje, ko je ta dan naš rojak g. Janko Preželj prvokrat pristopil h Gospodovemu oltarju, da daruje najsvetejšo daritev. Zares slavnosten je bil ta dan za vso našo dolino. Že v zgodnjih jutranjih urah, so iz vseh treh bohinskih fara prihajali ljudje v Bistrico, da vidijo novega gospoda, ki bo daroval prvo sveto daritev. Da je lepo slavje tako lepo poteklo, se moramo zahvaliti našim fantom in dekletom. Zadnje 14 dni je vse živelo v pripravi za novo mašo. Fante in dekleta so kar tekmovali med seboj, kdo se bo bolj postavil. Fante so postavljali visoke mlaje in skrbeli za slovesno zvonjenje, dekleta pa so pletla vence, s katerimi so potem okrasila farno cerkev in prosvetni dom. Veselo razpoloženje, ki je vladalo med ljudstvom, bi bil okoli pol dneva kmalu malo zmotil dež, ker je pa le kratko časa padal, nam ni mogel izbrisati lepih utislov, katere smo odnesli z nove maše. G. novomašniku moramo k njegovemu jubileju iskreno častiti in mu želimo, da bi ga ljubi Bog na njegovi duhovniški poti vselej z obilnimi milostmi podpiral.

Za veslo novomašniško nedeljo pa je nastopila za naše Rovtarje lepa in pomembna nedelja. Prostovoljno gasilno društvo na Nemškem Rovtu, je kupilo novo motorno brizgalno, katero smo ob prisotnosti številnih gasilcev in drugega občinstva slovesno blagoslovili in izročili svojemu namenu. Požrtvovalne Rovtarje moramo vsekakor pohvaliti, ker jih je po številu res bolj malo, pa se v tako težkem času, vendarle niso ustrašili velikih žrtev.

Prežalostna je resnica, da se veseli in žalostni dogodki hitro menjavajo. Že smo mislili, da bomo nedeljo preživeli v lepem veselju in božjem miru, ko se že v poznih večernih urah, raznese žalostna in pretresljiva vest: »Grobotkov Tine je zaklan. Ko smo povpraševali, odkod izvira ta strašen zločin, smo izvedeli, da ga je povzročil zopet tisti nearečni alkohol. Nečuten umor, ki se je odigral v Boh. Bistrici, nam mora biti v ponovno svarilo, da živimo trezno in se varujemo alkohola. Da pa ne bo kdo napačno sodil naših Bohincev, moramo pibiti, da ti že več let trezno žive, dalje da o kakih pokoljih in umorih že dolgo časa sem nismo nič čuli in da tudi žalosten umor, ki se je dogodil zadnjo nedeljo v Bistrici, ni bil povzročen po domačinu.

Listina uredništva. V Szeberje — Zadobravo: Potrjujemo, da nam dopisa od Dev. Mr. v Polju, zadevajočega novo sv. mašo g. patra Krizologa Zajca ni poslal g. Vodnik Ivan.

Naznanila

n Kanonična vizitacija in birmanje v Javoru pod Ljubljano bo nepreklicno dne 31. julija t. l., ko bo obenem tudi farno žegnanje sv. Ane Castilci sv. Ane so prijazno vabljeni.

»Dežnik sem izgubil.« — »Kakšno klijuko pa je ime?« — »N. vem, sem si ga šel večeraj — izposodil.«

★

Ona: »Moj dragi, še mnogoraje bi te imela, če bi opustil kajenje.«

On: »Toda, vsi veliki in slavni možje so bili kadilci.«

Ona: »Obljubi mi samo, da ne boš kadil, dokler ne postaneš slaven in velik, pa bom zadovoljna.«

Radio

Vsaki delavnik: 12.15 Plošče — 12.45 Dnevne vesti — 13.00 Čas, plošče, borza — 18.00 Salonski kvintet — 22.00 Čas, poročila. — **Četrtek, 21. jul.** 19.00 Slike iz narave — 19.30 Zabavno čtivo — 20.00 Od Bratislave do Belgrada — 20.30 Klavirski koncert prof. Trosta — 21.45 Samospevi g. Svetozarja Banovca — 22.30 Čas, poročila. — **Petek, 22. julija:** 19.00 Postanek in razvoj kinematografa — 19.30 Gospodinjska ura — 20.00 Plošče — 20.30 Prenos iz Belgrada. — **Sobota, 23. julija:** 19.00 Gimnastične vaje — 19.30 Nekaj za starše — 20.00 Koncert »Sloga« — 21.00 Samospevi Štefke Korenčance — 21.30 Salonski kvintet. — **Nedelja, 24. julija:** 9.30 Prenos cerkvene glasbe — 10.00 Nedeljske misli — 10.30 Akademski poklici — 11.00 Salonski kvintet — 12.00 Čas, poročila, plošče — 15.15 Ljudska igra: Veleturist — 16.00 Samospevi Jožeta Gostiča — 16.40 Salonski kvintet — 20.00 Opera ura: pojeta gđ. Vera Majdič in Mirko Jelačin — 21.00 Prenos s Park hotela na Bledu — 22.00 Čas, poročila, salonski kvintet. — **Ponedeljek, 25. julija:** 19.00 Henrik von Kleist — 19.30 Izpoved na livarni — 20.00 Samospevi gđ. Dragice Sok, 20.30 Flavta solo, Viktor Čampa — 21.00 Salonski kvintet. — **Torek, 26. julija:** 18.00 Otroški kotiček — 18.30 Salonski kvintet — 19.30 Zabavni kotiček — 20.00 Esperantska ura — 20.30 Prenos iz Zagreba. — **Sreda, 27. julija:** 19.00 Nasveti za domači vrt — 19.30 Literarna ura — 20.00 Samospevi g. Josipine Sivec in g. Joža Likoviča — 21.00 Prenos s hotela Toplice na Bledu — 22.15 Salonski kvintet.

„Pobrigaj se za dober tek, prihranil boš si dragi lek!“

Glej, kaj pravi ljudski pregovor! Že to doka zuje, da so dobri tek smatrali vedno za ključ dobrega zdravja. Dandanes pa je vsled slabe hrane ali vsled življenjskih pritiskov kaj pogosti neredi prebavnih organov, kar se redvsem pojavi v omanjšanju teka dalje — glavoboli, pritiski krvi v glavo, vzdigovanju, napetosti krčih, stodu do jedi i. t. d.

Ako se taki pojavi, zanemarijo, pride lahko do zelo težkih obolenj in težav. Pobrigaj se za dober tek, torej pomeni, da se mora dobiti dober tek, »ko ga ni, in zato se priporoča močna švedska tinktura »Ela« (švedske kapljice) lekarnarja Fellerja, ki vrhu tega, da je zelo tečna, fino aromatična pijača, zelo uspešno vpliva na delovanje prebavnih organov, in povzroča v želodcu občutek prijetne svežosti zelo dobro vpliva na splošno razpoloženje in sposobnost za delo. — 2 steklenici Din 50 — 4 steklenice Din 92 — obremen z zavojno in postojno pri lekarnarju Eugen V. Feller, Stubica Donja, Elatrg št. 16 — Lahko sredstvo za čiščenje »Ela« (tinktura) (škatelci Din 30 —)

Odobreno po minist. soc. pol. in nar. zdravja So br. 599 z dne 31. marca 1932.

Profesor: »Glejte no, pa da ste me spoznali, ko imam vendar novo obleko, sem si pustil brado in brke rasti, imam eno oko obvezano in na desno nogo šepam. Po čem ste me torej spoznali?«

Dijak: »Po dežniku, ki ga imate v roki, ta je namreč moj.«

★

Profesorjeva žena: »Za božjo voljo, Ivanček je tinto spil. Kaj naj napravim?«

Profesor (raztresen): »Piši s svetičnikom.«

L. Mikuz

Ljubljana, Mestni trg 15

Na malo Dežniki Na veliko

Ustanovljeno 1859 Telefon 2282

Nashe društvo.
(Nova Oselica.)

Radi dopisov je postal »Domoljub« pri nas precej popularen. Celo oni, ki ga niso prej nikdar pogledali, sedaj komaj čakajo poštarja. Po cestah in gostilnah kriče: ali je kaj iz Nove Oselice? No ljudež božji, če ste res tako vneti za dopise, se pa na naš katehski list tudi naročite. Še več vam bomo pisali, ako bomo videli, da delate roko v roki. Dne 10. julija smo imeli igro v našem prenovljenem cerkvenem domu pri župnišču in sicer nam Gorenjecem zelo priljubljeno igro »Dve nevesti«. Vloge so bile pravilno razdeljene in pri igri prav dobro pogledane. Smeha ni bilo ne konca ne kraja. Žal, da je slabo vreme oviralo naše sosedé, toda dvorana je bila itak polna. Iz Zirov ni oviralo niti slabo vreme naših prijateljev in mi jim o priliki tudi to rade volje vrnemo. Le skupaj ljudje enega misljenja Bog bo z nami! Uspeh v žaljivi pošti, pri vstopnicah in pri prodaji cvetk je bil izvrsten. Kjer je Bog, je tudi blagoslov!

Mali oglasnik

Vaška drobna vrstica ali nje prostor velja že enkrat Din 5. Naročniki »Domoljuba« plačajo samo polovico ako kupuje o kmetijske potrebnosti ali prodajajo svoje pridelke ali svoje poslo. oziroma obrtniki pomočnikov ali vatec in narobe.

Miatlinice dobro ohranjena, radi električne naprave na prodaj — Kozarje 21, p. D. brova pri Ljubli.

Krava dobra molznica s tretji mlekom na rodati v Mednu št. 2

Razgovorilam tevilje

v akve vrste, garantirano najboljša ročno delo. Jernej Jera, Zagorje p. Sm. ednik. — Cenik zastopj

Uže vola kupuje vedno in plačuje jo na višji dnevni cenil trg. drma J. Kulan. Kranj

Rešite se dolgov

postavite si lasten dom z orzobremnim posojilom »Stavbne banke« in »Gospodstva« Ljubljana, Miklo čeva cesta 15 d.

Miatlinice, kosilnice, »Deering« čistilnice, slamočiznice, gnojile, trierje in druge poljedelske stroje kupite zelo ugodno pri tovarki Fr. Stupica, železnica, Ljubljana, Gospodstvska cesta 1.

Posojila dale brezobrestno za odkup dolga in nakup nepremičnin: »Zadruge«, Ljubljana, poštni prelat 307. — Iščemo poverjenike.

Malo posestvo

prvovrstna lega vse v enem kosu, blizu žel. postaje je na prodaj za 42.000 Din. Kupci naj se zgledajo do 24. t. m. pri Dankovec, kovaški mojster: p. Polzeza v Sav. dolini.

Kupim 30 orahov rodovnice, vitne zemlje: njive, travnike in gozde, če morajo v bližini Kranja. — Ponudbe s cenami pošilte na Anton Suha k Gabrske gora 6 p. Poljane.

Kamnosekega valenca sprejemem tako, z vso okrobo v hiši Jernej Levec, kamnosek, Vel. Mengeš 54.

Prada se hiša z opeko krita z nekoli ko vrta v Višnji gori, ter malo nasestvo na Peščenaku obstoje iz hiše, »kečina s slamo krito« 2 nji, kosenina in nekoliko gozda. Nahaj. se poleg arž ceste, 10 m nut oddaljeno od mesta in postaje Višnja gora. — Pojasnila daje Matija Perušek star., v Višnji gori 75, Do enisko.

Manije posestvo

kupim, najraje kje na Gorenjskem. Ponudbo s cenami in nasestnim opisom poslati na upravo lista pod št. 10.680.

Skobelnik (Hose-bank) za 600 Din prodam, Kuratelj Fr. Selo 10, Vodice.

Hlapca od 14 let naprej sprejemem takoj. Naslov in upravi pod št. 10.701.

Prada se ali odda v najem manjše posestvo v Lazeh 33 pri Ljubljani.

Hlapca 14 do 16 let, se sprejme v službo, predpogoji: pošten, vreden in marljiv. Ponudbe na upravo »Domoljuba« pod »Ljubljana« okolica št. 10.702

Za smeh

Hribolazec: »Jutri naskočim najvišji vrh, plezati hočem čez severno stran. Kaj naj vse pripravim?«

Hotelir: »Oskrbo plačajte v naprej.«

★

Ona: »No, kako pa danes izgledam?«

On: »Izvrstno, niti en dan starejša kot pa si v resnici.«

★

»Slišal sem, da si Martinu posodil sto dinarjev. Kakšno jamstvo imaš za to?«

»To, da denarja nikoli več videl ne bom.«

★

Mati: »Pojdi noter, Janezek, da te umijem, stric in teta prideta k nam.«

Janezek: »Ja, kaj pa potem, če ne prideta?«

★

Ona: »Mirko se samo zato ženi, da bi plačal dolgove.«

On: »Pojdi, pojdi, on nikdar ne misli plačati dolgov.«

★

Ježe: »Zdravnik je rekel, da v moji glavi ni nekaj v redu.«

Janez: »To bi bil pa lahko povsod zastoj zvedel.«

★

Zelja vsake ženske je, da bi dolgo živela vendar pa si nobena ne želi, da bi izgledala, kot da je že dolgo na svetu.

DELO

v teh težkih časih se mora še najlažje dobiti z ustanovitvijo domačih pištars. Mi damo vsakomur tekoče delo, ker smo odjemalci za ple enine, dobavimo preje in izplačamo o zaslužek za pletenje, ker dokazuje mnogo ahvalnic. Pišite se danes po gratis-prospekte trdki

Domača Pištarska Industrija, odd. 4, Josip Kallia, Maribor, Trubarjeva 2

Kaplar: »Neroda nerodna, ali se tako ravna s puško pri streljanju? Malo je manjkalo, da nisi mene ustrelil.«

Rekrut: »Prav žal mi je, gospod kaplar.«

SUHE GOBE

kupujemo po najvišji dnevni ceni.

SEVER & KOMP.

LJUBLJANA, Gospodstvska cesta št. 5.

On: »Nocoj je omaka izborna. Ali si recept dobila v časopisu?«

Ona: »Ne, na cerkvenem koncertu ga je neka dama, ki je sedela za menoj, pripovedovala svoji sosedici.«

Najboljši šivalni stroji in kolesa

so edino ADLER-GRIZNER za dom, industrijo in obrti v vseh opreham.

Isolom dvicarski pletilni stroj DUBIED

»onk v rezanju brezplačno. — Nizke cene.«

JOSIP PETELINC

LJUBLJANA

Telefon 2913

blizu Prelovnoroga spomenika za vodo.

Večletna garancija. Tudi na obroke.